

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

VLASTIVEDA

vzdelávacia oblasť: Príroda a spoločnosť

ISCED 1

Prerokovaný pedagogickou radou dňa: **28. 08. 2015**

Prerokovaný Radou školy pri ZŠ s MŠ Slanec dňa: **22. 09. 2015**

Schválený zriaďovateľom dňa: **30. 09. 2015**

Časová dotácia predmetu vlastiveda

ročník	ŠVP	ŠkVP	spolu
2.	1	0	1
3.	1	0	1
4.	1	1	2
spolu	3	1	4

2. ročník = 33 hodín ročne (1 hodina týždenne)

3. ročník = 33 hodín ročne (1 hodina týždenne)

4. ročník = 66 hodín ročne (2 hodiny týždenne)

Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmetom, ktorý skúma reálny svet, v ktorom sa žiak bezprostredne pohybuje. Je to blízke alebo menej vzdialené okolie domu, školy, obce alebo regiónu, v ktorom žiak žije. V krátkosti to môžeme nazvať ako objavovanie reálneho sveta žiakmi v určitom čase a priestore, vzájomné ovplyvňovanie sa človeka a prírody. Práve čas a priestor sú chápané ako základné kategórie spoločenského života, ktorými si ľudia môžu odovzdávať svoje informácie. Je v nich sprostredkovaný aj rozdielny život ľudí v jednotlivých kultúrach. Súčasťou vlastivedy je spoznávanie minulosti, vzácnych predmetov, ktoré nám vypovedajú o živote našich predkov, ale aj významných osobností. Vnímať, spoznávať a vytvoriť si kladný vzťah ku krajine, v ktorej žiak žije, je hlavnou úlohou vo všetkých troch ročníkoch primárneho vzdelávania.

Určité vlastivedné poznávanie začína už v detstve, v priestore a okolí dieťaťa, ktorý sa vyznačuje množstvom zaujímavých vecí, kde dieťa získava odpoveď na množstvo otázok. Obsah vlastivedy v primárnom vzdelávaní je naplnený emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a dojmov z krajiny, v ktorej žije. S tým úzko súvisí aj poznávanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, v ktorej žije. Poznávanie svojej krajiny v jednotlivých ročných obdobiach s dôrazom na starostlivosť a bezpečnosť o zdravie, vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase, a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu, ale aj celej vlasti musí byť spojené s poznaním histórie. Vlastiveda má aj činnostné zameranie. Odporúčame preto aj vychádzky s vlastivednými námetmi. Ak to nie je možné z bezpečnostného hľadiska, vhodné sú aj multimediálne prezentácie. Ideálne je prepojenie

vychádzok s prírodovedným, kultúrnym a historickým vzdelávaním. Základom vyučovania je spoznávanie určitých prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne) najmä prostredníctvom povestí, rozprávania prostredníctvom obrázkov, historickými príbehmi. Ich pilier tvoria významné udalosti v histórii Slovákov v istom časovom slede. Žiaci sa oboznamujú s najvýznamnejšími a najatraktívnejšími časťami regiónov. Tieto môžu byť realizované prostredníctvom modelových výletov.

Ciele učebného predmetu

Motivácia k objavovaniu prírody a ľudských výtvorov v blízkom, ale i vzdialenom okolí je vo vlastivede dokumentovaná zaujímavým spôsobom učenia sa.

Dôležitým cieľom je spoznávať sociokultúrny priestor života dieťaťa a genézu tohto priestoru. Mimoriadna pozornosť je venovaná orientácii v priestore a čase. Rozvoj poznania dieťaťa v danom sociokultúrnom priestore zodpovedá mentálnej prezentácii pojmového aparátu, s ktorým dokáže narábať a chápať jeho význam. Dieťa si ozrejmuje vlastnú kultúru, učí sa narábať s historickými prameňmi, je schopné sa v nej orientovať a hodnotiť na svojej primeranej úrovni. Vníma a zaujíma postoj k multikultúrnej otvorenosti. Prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, pozorovaní, žiaci získavajú vzťah ku kraju, v ktorom žijú.

Cieľom vyučovania vlastivedy v 2. ročníku je, aby žiaci vedeli rozprávať o svojom rodnom kraji - krajine svojho okolia. Pomenovali jednotlivé prvky - časti. Primerane veku odlišili vzťahy, väzby (prírodné a spoločenské) v krajine svojho okolia, vo svojej obci, doma i v škole. Pri každej vhodnej téme majú žiaci použiť poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností. Žiaci majú dokázať pomenovať a odlíšiť, čo vytvorila príroda a čo človek. Veku primerane charakterizovať svoju obec. Cieľom učebného predmetu je zároveň:

- podporovať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí, v triede, škole, obci,
- vedieť pracovať s náčrtmi napr. triedy, školy, blízkeho okolia , ktoré vedú k zručnosti pracovať s plánom obce , orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest,
- vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov v okolí a rozvíjať záujem objavovať a vysvetľovať,
- rozumieť znakom, ikonám,
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje návrhy interpretovať,

- diskutovať o návrhoch
- vnímať krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa vážiť si ich a chrániť.

Prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, rozprávání, pozorování, skúmaní, žiaci získavajú vzťah k rodnému kraju - kraju, v ktorom žijú. Pri každej vhodnej téme majú žiaci použiť poznatky zo svojich pozorování a skúseností. Žiaci majú dokázať pomenovať a odlíšiť, čo vytvorila príroda a čo človek. Rozprávať o premenách prírody počas roka. Vyhľadať v kalendári významné dni. Orientovať sa v krajine pomocou svetových strán a významných objektov. Veku primerane charakterizovať svoju obec, krajinu. Po objavnom spoznaní rodného kraju sa žiaci pútavou formou oboznámia so zaujímavými časťami Slovenska. Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia. Ukázať na „obrázkovej mape“ (prispôsobenej obsahu vlastivedy v 3. ročníku) vybraté pohoria, jaskyne, rieky, mestá a i. Opísať ich pomocou obrázkov - pokúsiť sa odlíšiť ich už na pohľad významné znaky. Stručne povedať obsah povesti na vybratú tému. Porozprávať o významných historických udalostiach. Výučba vlastivedy v 4. ročníku sa zameriava na zážitkové spoznávanie častí Slovenska. Dozvedieť sa pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska. Porovnávať jednotlivé oblasti s rodným krajom. Pre žiakov je pri tom dôležité orientovať sa na mape, vedieť čítať mapu s porozumením a rozprávať o obrázkoch, fotografiách, porovnávať jednotlivé oblasti s krajom, v ktorom žiak žije. Jej hlavným cieľom je podporovať chuť učiť sa, získavať zaujímavé informácie, triediť ich, využívať v kontextových situáciách. Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať, všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho premeny, prejavovať záujem o spôsob života ľudí v blízkom okolí (v triede, škole, obci) a vedieť spolupracovať. Akceptovať ľudí, ktorí prišli na Slovensko z iných štátov a naučiť sa ich tolerovať.

Súhrn cieľov:

- poznať priestor, v ktorom žiak žije,
- orientovať sa v priestore a čase,
- orientovať sa v mape, narábať s veku primeranými historickými prameňmi,
- rozvíjať si vzťah ku krajine a spoločnosti prostredníctvom príbehov, rozprávok,
- rozvíjať schopnosť využívať poznatky a zistenia zo svojich skúseností, pozorování, objavování,
- vnímať vzťah prírody a človeka, vzájomné ovplyvňovanie sa,
- využívať zdroje informácií na opisovanie charakteristík prostredia, ich porovnávanie,
- vnímať ľudí aj z iných kultúrnych oblastí.

Prostredníctvom učenia sa a činnosti si žiaci rozvíjajú jednotlivé druhy **funkčnej gramotnosti** a **komunikatívne kompetencie** tým, že majú možnosť sloвне alebo písomne prezentovať svoje skúsenosti z navštívenej oblasti na Slovensku alebo **interpretovať** prečítanú alebo vypočítanú povesť, pieseň, báseň viažucu sa k regiónu alebo k vlasti. Vlastivedné učivo o Slovensku rozvíja aj **čitateľskú gramotnosť**. Žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborné texty, prostredníctvom opisu obrázkov, kresieb. Ďalšou dôležitou kompetenciou je rozvíjanie **kultúrnej kompetencie**, pretože spoznávanie vlasti sa rozvíja nielen priamym pozorovaním alebo získavaním informácií z textu, ale aj využitím ľudovej slovesnosti výtvarného, hudobného, dramatického, alebo filmového umenia. Vzťah k prírode a k ľuďom rozvíja základy **personálnej** a **interpersonálnej** kompetencie, podporuje motiváciu a rôzne stratégie „učiť sa“, hľadá možnosti a limity k samostatnému, sebavedomému vystupovaniu a konaniu, k efektívnej bezproblémovej (nekonfrontačnej) komunikácii, schopnosti objavovať a poznávať všetko, čo ho zaujíma, k čomu má pozitívny vzťah, prípadne v čom by mohol v budúcnosti uspieť. Schopnosť pracovať samostatne i tímovo.

Medzipredmetové vzťahy

Obsah učiva predmetu vlastiveda úzko súvisí s obsahom učiva iných predmetov, tými sú: prvouka, prírodoveda a pracovné vyučovanie.

Prostredníctvom projektu „**Adaptačné opatrenia na klimatické zmeny školy pod Slanským hradom**“ sa odučia 2 hodiny ročne. Žiaci budú priamo pri realizácii projektu a budú vidieť a vnímať zmeny v okolí školy pred a po ukončení projektu. Na pozemku školy budú priamo vybudované 2 kaskádové jazierka, do ktorých bude stekať voda zo strechy školy prostredníctvom odkvapových rúr. Do jazierok budú nasadené vodné rastliny, okolo jazier budú vysadené aj liečivé byliny. Pomocou vybudovania dažďových jazierok bude prostredie školy zvlhčované a tým sa zmení klíma prostredia v okolí školy. Žiaci budú pomáhať pri sadení rastlín, stromov a úprave areálu školy po ukončení výstavby jazierok a dažďových záhrad.

Hlavným cieľom bude zvýšenie povedomia a vzdelania v oblasti prispôsobenia sa zmene klímy na základnej škole, zvýšenie environmentálneho povedomia žiakov v problematike klimatických zmien prostredníctvom vzdelávacích aktivít, optimalizácia vodného cyklu a zadržanie dažďovej vody v lokalite ZŠ priamo pod hradným kopcom, zlepšenie mikroklimy v okolí školy. V rámci predmetu budeme implementovať do výchovno-vzdelávacieho procesu klimatické zmeny, globálne otepľovanie, adaptačné opatrenia vyplývajúce z cieľov projektu.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

Obsah predmetu - 2. ročník

Tematický celok / časová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Téma / Pojmy	Požiadavky na výkon
<u>Moja trieda, škola, okolie školy</u> <u>Správanie sa v škole, bezpečnosť v triede, v škole</u> /3 h/	Trieda, škola, rozmiestnenie vecí v triede, plán triedy, nebezpečné miesta, rozmiestnenie miestností v škole, chodby, vchod, moja trieda	Žiak vie opísať prostredie prostredia triedy, školy. Vie zakresliť na plánik rozloženie tried na chodbe, v triede rozloženie stolov, tabule a pod. Vie vyhodnotiť miesta nebezpečné v triede a v škole a určiť pravidlá správania sa pre vlastnú bezpečnosť aj bezpečnosť spolužiakov.
<u>Cesta do školy a domov</u> <u>Poznávanie cesty do školy</u> /4 h/	Svetové strany, poludňajší tieň, krajina, orientácia podľa svetových strán, trieda, škola, dopravné značky	Žiak vie určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa. Vie určiť svetové strany v krajine a polohu významných objektov v miestnej krajine. Vie nakresliť schému cesty do školy, vyznačiť na nej objekty, zaujímavé miesta, vyhodnotiť nebezpečné miesta, zakresliť na ceste priechody, križovatky, dopravné značky, semaforey.
<u>Okolie školy</u> /2 h/	Škola. Školský dvor, objekty v okolí školy, pred školou, za školou, Prostredie v okolí školy stromy, budovy	Žiak vie opísať prostredie školy, vie určiť čo sa nachádza pred školou, za školou.
<u>Okolie školy a bydliska (orientácia v okolí).</u> <u>povrch, lesy, lúky, polia, záhrady a parky okolia</u> <u>Čo rastie v našom okolí, rieka, potok ako sa mení okolie školy počas roka</u> /5 h/	Les, lúka, park, rieka, jazero, ročné obdobia, kalendárny rok, mesiace, sviatočné dni, ako prieskum	Žiak vie opísať podľa vlastných záznamov, čo rastie v okolí školy, v obci, aké rastliny stromy, vie ich porovnať a odlíšiť, podľa obrázkov popísať rastliny, urobiť atlas z fotografií, kresieb alebo listov stromov.
<u>Ako sa staráme o naše okolie</u> /2 h/	Krajina, životné prostredie, znečistené prostredie, zničené prostredie, ochrana životného prostredia	Žiak vie vyhodnotiť miesta v obci alebo v škole, ktoré sú znečistené a navrhnúť vylepšenie stavu v škole. Vie zistiť, v ktorých častiach obce sú poškodené lavičky, cesty, zničené a pokreslené budovy.
<u>Príroda</u> /2 h/	Prvky okolia, ktoré vytvorila príroda a prvky prostredia, ktoré vytvoril človek, opísať krajinu okolo školy	Vie rozpoznať, ktoré časti krajiny vytvorila príroda, ktoré človek.
<u>Orientácia v náčrte alebo pláne mesta</u> /2 h/	Cesta, náčrt, plán, nákres	Žiak vie zakresliť do náčrtu alebo plánu obce budovy. Vie sa orientovať v náčrte alebo pláne obce.
<u>Naša obec, jej história a súčasnosť, čo sa deje v našom okolí</u> /3 h/	Príbeh, povest', pamätne budovy, významné osobnosti histórie, vedy, kultúry, športu, umenia	Žiak vie vytvoriť zbierku informácií o významných ľuďoch obce, vie vytvoriť portfólio.
<u>Obec Ľudia v mojom</u>	Obec, ulice, domy,	Žiak vie opísať spôsob života obyvateľov obce,

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

<u>okolí, správanie sa k ľuďom, úcta k starším /2 h/</u>	významné budovy - pošta, polícia, škola, miestny úrad	povedať názov svojej obce (presnú adresu), vysvetliť zásady slušného správania sa.
<u>Ochrana miesta pred nebezpečenstvom (požiar) Kam volať o pomoc a kto nám pomáha (tiesňové linky) /2 h/</u>	Tiesňová linka, postup pri volaní hasičov. Poznať čísla pre záchranu (112).	Žiak vie vypracovať zoznam nebezpečenstiev, vie ako sa pred nimi chrániť - neznámi ľudia, prírodné nebezpečenstvá - blesk, búrka, silné slnečné žiarenie.
<u>Tradície Zvyky a tradície Vianočný čas Veľkonočné sviatky /4 h/</u>	Sviatočné dni, tradície	Žiak vie vymenovať známe sviatočné dni na rozhraní kalendárnych rokov opísať, aké tradície sa k nim viažu v ich rodine, v ich obci.
<u>Čo sa mi v našom kraji najviac páči /2h/</u>		Vie napísať, nakresliť príbeh na tému čo sa mi v našej obci páči a čo sa mi nepáči.

Obsah predmetu - 3. ročník

Tematický celok / časová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Téma / Pojmy	Požiadavky na výkon
<u>Ako sa vyznať vo svojom okolí /2 h/</u>	Krajina, svetové strany, povrch, obraz krajiny.	Žiak vie opísať (porozprávať vlastnými slovami) obraz pozorovanej krajiny. Vie porovnať rôzne obrazy krajiny. Vie určiť svetové strany podľa poludňajšieho tieňa a všíma si zaujímavosti krajiny a jej zmeny.
<u>Plán /2 h/</u>	Plán	Žiak vie nakresliť rozmiestnenie nábytku v triede (vytvoriť plán triedy).
<u>Mapa /3 h/</u>	Význam plánu, mapové znaky, orientácia podľa plánu.	Žiak vie čítať plán podľa mapových znakov, vie sa orientovať podľa plánu. Vie vytvoriť plán známeho prostredia.
	Ako vzniká mapa, mapové znaky, grafická mierka mapy, vzdialenosť objektov na mape.	Vie sa orientovať na pláne. Vie vyhľadávať ďalšie znaky (podľa vysvetliviek) a opísať, čo na danej mape zobrazujú. Podľa mierky vie žiak odmerať skutočnú vzdialenosť objektov zobrazených na pláne.
<u>Objavujeme Slovensko /12 h/ z toho 1 hodina v rámci projektu ACC03004</u>	Kde sa nachádza Slovensko. Glóbus.	Žiak vie určiť Slovensko na glóbose alebo mape sveta.
	Krásy našich hôr, pohoria, chránené územia.	Žiak vie určiť na mape pohoria, ktoré sa nachádzajú v okolí trás z Bratislavy do Košíc. Vie vyhľadať ďalšie dostupné informácie, prezentuje ich. Pomenovať na mape chránené územia, národné parky. Zvie zdôvodniť, prečo sú chránené. Pozná pravidlá „správania sa“ v chránených oblastiach.
	Rieky - význam rieky, rekreácia, priehrada.	Žiak vie ukázať na mape najznámejšie slovenské rieky. Vysvetlí, prečo si ľudia stavali príbytky pri riekach, prečo pri riekach existujú

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

	Voda - dar života Starostlivosť o vodu. Znečisťovanie vody.	rekreačné zariadenia, prečo stavajú priehrady. Opíše ako vznikli jazerá a plesá. Porozpráva ako sa staráme o rieky a vodné plochy. Zachytávanie dažďovej vody z hradného kopca do jazierka. Využitie dažďovej vody na polievanie rastlín v areáli školy, zvlhčovanie prostredia prostredníctvom klimatických zmien. Dôležitosť hospodárenia s vodou. Nedostatok vody - úhyn rastlín.
	Lesy - naše pľúca.	Žiak vie vysvetliť pojem les, zaradiť strom do príslušného druhu lesa a poznať niektoré živočíchy, žijúce v konkrétnych lesoch. Pozná pravidlá slušného správania sa v lese. Dokáže zhodnotiť svoje správanie v prírode.
	Slovensko plné záhad. Jaskyne, kúpeľné mestá, minerálny pramene.	Podľa mapových znakov vie na mape ukázať slovenské jaskyne, kúpeľné mestá a minerálne pramene. Vie vysvetliť ich význam a opísať pravidlá slušného správania sa v jaskyni. Vie zdôvodniť nevhodné správanie sa v jaskyni (môže prispieť k zničeniu výnimočného prírodného výtvoru).
	Po turistických chodníčkoch. Turistická mapa, potreby na výlet.	Vie sa orientovať na turistickej mape podľa mapových znakov a dokáže si pripraviť všetky potrebné veci na výlet so zreteľom na špecifiká horského prostredia a počasia.
<u>Poznávame dejiny Slovenska</u> /11 h/	Ako chápať časové súvislosti. Minulosť, prítomnosť, budúcnosť.	Rozlíšiť minulosť, prítomnosť, budúcnosť podľa udalostí. Zostaviť časovú priamku udalostí podľa rokov alebo storočí a podľa časovej priamky a povedať, čo sa stalo skôr a čo neskôr.
	Predmety, ako svedkovia doby. Múzeum.	Žiak vie vyjadriť vzťah k historickým predmetom, prečo sú zaujímavé, k čomu sa viažu, o čom podávajú informácie.
	Svätopluk a jeho sláva	Žiak vie prerozprávať vlastnými slovami povesť o Svätoplukových prútoch. Porozpráva pomocou obrázkov o živote Slovanov, vie opísať symboly, ktoré sú v povestiach a zhodnotiť, či sa význam vtedajších symbolov prenáša aj do súčasnosti.
	Prečo chodíme do školy. Mária Terézia.	Pozná meno významnej panovníčky Uhorska, čím bola významná a zaujímavá, v akej dobe a v akom prostredí žila. Ktoré miesta na Slovensku sú s ňou spojené. Ako je s ňou spojená školská dochádzka.
	Ako vznikol slovenský jazyk. Významní jazykovedci: Ľudovít Štúr a Anton Bernolák	Žiak vie vysvetliť podstatu vzniku spisovného jazyka a poznať významné osobnosti spojené s uzákonením spisovnej slovenčiny.
	Ako vznikla slovenská hymna.	Žiak pozná text hymny. Vie porovnať text súčasnej hymny s pôvodným textom, vie nájsť

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

		rozdiely a vie vysvetliť význam jednotlivých slov. Pozná príležitosti, pri ktorých sa hrá hymna.
	Prečo M.R. Štefánik veľa cestoval.	Žiak dokáže opísať osobnosť M.R. Štefánika a vie zhodnotiť, čím bol významný, ktoré miesta na Slovensku sú s ním späté a prečo má významné miesto v dejinách Slovenska.
	Slovensko v súčasnosti.	Žiak vie určiť na mape, ktoré zo susedných štátov patria do Európskej únie.
<u>Naše starobylé pamiatky a ich krásy /3 h/</u>	Svetoznáme pamiatky. UNESCO.	Žiak vie porovnať podľa obrázkov kultúrne a prírodné pamiatky zapísané do zoznamu UNESCO, pozná ich význam, zaujímavosti, prečo je potrebné chrániť ich.

Obsah predmetu - 4. ročník

Tematický celok / časová dotácia	Obsahový štandard	Výkonový štandard
	Téma / Pojmy	Požiadavky na výkon
<u>Krajina, v ktorej žijeme /7 h/</u>	Orientujeme sa v okolí	Pestovať si lásku k vlasti, sociálne a komunikačné kompetencie. Vzbudiť záujem o získavanie nových poznatkov.
	Čítanie mapy Slovenska	Žiak vie opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Vie opísať polohu pohorí a nížin. Vie vymenovať a ukázať na mape naše najväčšie rieky.
	Časová priamka	Vie porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr. Usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na časovej priamke.
	Súčasnú územnú členenie Slovenska.	Vie vymenovať podľa geografickej mapy kraje SR, vie ich vyhľadať na mape a ukázať krajské mestá.
	Náš samosprávny kraj	Žiak pozná a vie vyhľadať regionálne osobitosti vlastného kraja (Košický kraj).
<u>Mestá a dediny /9 h/</u>	Krajské mestá.	Vie správne priradiť krajské mestá ku krajom.
	Život na dedine	Žiak pozná základné znaky života na dedine. Z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností vie opísať charakteristiku dediny a vie porovnať výhody a nevýhody života na dedine.
	Život v meste	Žiak pozná základné znaky života v meste. Z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností vie opísať charakteristiku mesta a vie porovnať výhody a nevýhody života v meste.
	Mestá na mape Slovenska	Žiak sa vie orientovať na mape Slovenska. Vie ukázať na mape mestá v blízkosti svojho bydliska, krajské mestá Slovenska a väčšie mestá na Slovensku.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

	Premeny dedín a miest	Žiak vie rozlíšiť a pomenovať osobitosti a rozdiely mesta a dediny. Z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností vie opísať charakteristiku mesta, resp. dediny a porovnať ich výhody a nevýhody.
<u>Cestujeme z Bratislavy do Košíc /12 h/</u>	Vlakové, autobusové a letecké spojenie.	Vie vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), vie sa orientovať v cestovných poriadkoch, vie sa spýtať a hľadá alternatívne riešenia. Pozná pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku.
	Spoznávame Bratislavu.	Z mapy Bratislavy a dostupných materiálov (sprievodca po Bratislave, z internetu) vie žiak vyhľadať významné pamiatky Bratislavy. Dokáže pripraviť krátky itinerár sprevádzania návštevy po tomto meste.
	Spoznávame Košice	Z mapy Košíc a dostupných materiálov (sprievodca po Košiciach, z internetu) vie žiak vyhľadať významné pamiatky Košíc. Dokáže pripraviť krátky itinerár sprevádzania návštevy po tomto meste.
	Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Košíc alebo Bratislavy, Dóm sv. Alžbety, Gejzír v Herľanoch.	Žiak dokáže pripraviť plán cesty zo svojej obce do Bratislavy a do Košíc. Vie využiť dostupné cestovné poriadky.
	Moje obľúbené miesto na cestovanie - ako by sme tam cestovali v minulosti a dnes.	Žiak vie porovnať cestovanie v minulosti a dnes, sprostredkuje ostatným spolužiakom skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z vlastných ciest. Prezentuje ich rôznym spôsobom.
<u>Zaujímavosti zo Slovenska, baníctvo na Slovensku /8 h/</u>	Kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať - ťažba zlata, striebra, rudy, uhlia, soli, travertínu.	Žiak vie porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz minulosti v súčasnosti.
	Práca baníkov v minulosti a dnes. Spomienky na baníctvo. Čo nám z baníctva zostalo.	Žiak dokáže opísať prácu baníka, nástroje ktoré používal. Vie porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Aké pozostatky z minulosti baníctva zostali na Slovensku. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov. Banícke múzeum.
	Priemysel	Žiak vie charakterizovať druhy priemyslu na Slovensku. Strojársky, hutnícky, stavebný, energetický, chemický, potravinársky, textilný, odevný, drevospracujúci priemysel - vie v akých mestách sa druh priemyslu rozvíja. Vie aký priemysel je najrozvinutejší a aký priemysel je preferovaný v našom regióne.
	Poľnohospodárstvo	Žiak vie, že Slovensko je poľnohospodárska krajina a najúrodnejšiu pôdu majú nížiny. Vie vymenovať nížiny na Slovensku a ukázať ich

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

		na mape. Vie, že pestovanie biopotravín je zdravšie a pestovanie sa uskutočňuje v ekologických farmách.
	Lesníctvo	Žiak pozná druhy lesov vyskytujúcich sa na Slovensku. Vie na aké účely sa využíva drevo - výroba nábytku, papiera, v stavebníctve, na kúrenie. Pozná mestá Slovenska, v ktorých je rozvinutý drevársky priemysel. Vie porovnať ťažbu dreva kedysi a dnes.
<u>Tradície a zvyky</u> <u>Skanzeny /12 h/</u>	Historické regióny na Slovensku (Orava, Spiš, Liptov, Šariš, Abov)	Žiak pozná historické regióny Slovenska. Vie ich na mape Slovenska ukázať. Pozná názvy dôležitých miest v jednotlivých regiónoch.
	Zvyky a tradície podľa historických regiónov.	Vie zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov.
	Rodinné zvyky a tradície	Žiak pozná korene rodinných zvykov a tradícií v dávnej minulosti. Pozná zvyky a tradície vlastného regiónu. Vie porovnať a opísať zvyky a tradície v minulosti a dnes.
	Roztancované Slovensko (piesne a tance)	Žiak vie charakterizovať a opísať spôsob života v minulosti, pestrosť ľudových zvykov a tradícií. Pozná folklórne festivaly - amfiteáter, ľudové súbory, remeslá, kroje, piesne, tance (Východná).
	Život v stredovekom meste.	Žiak vie opísať život a prácu ľudí v stredoveku. Vie k tomu využiť dostupnú literatúru, obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.
	Život roľníkov v dávnej minulosti	Žiak vie vysvetliť význam slova hospodársky rok. Pozná práce v letnom období (príprava pôdy, žatva, dožinky) a zimnom období (výroba plátna, kobercov, páranie peria) v dávnej minulosti.
	Práce na vidieku v minulosti a dnes.	Dokáže opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať so životom v súčasnosti.
	Ako sa žilo v minulosti (skanzeny na Slovensku)	Žiak pozná najznámejšie skanzeny na Slovensku. Vie čo všetko v skanzene nájdeme. Vie sa prezentovať so zaujímavosťami a zážitkami z prípravy projektu. Vie využiť pri projekte ľudovú slovesnosť.
<u>V súlade s prírodou /13 h/</u> <u>z toho 1 hodina v rámci projektu ACC03004</u>	Členitosť krajiny	Žiak vie vysvetliť členenie terénu krajiny Slovenska. Pozná a rozoznáva nížiny a vysočiny na Slovensku. Vie akú majú nadmorskú výšku. Vie, že nadmorská výška sa počíta od hladiny najbližšieho mora (u nás Baltského mora). Vie nájsť, ukázať na mape najnižšie miesto, najvyššie, najsevernejšie a najzápadnejšie miesto Slovenska. Vie určiť nadmorskú výšku týchto miest.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

	Ideme do hôr - prípravy, horská služba. Pravidlá bezpečného správania sa v horách.	Žiak vie ako sa pripraviť na pobyt v horách a vysokohorskom prostredí. Pozná základy ochrany prírody a ochrany zdravia a zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí.
	Ako sa oddychovalo v horách v minulosti a ako dnes.	Vie porovnať na základe informácií z rôznych zdrojov (fotografie, rozprávanie, text), ako ľudia trávil voľný čas v prírode v minulosti a dnes. Dokáže zaujať správny postoj k dnešnému tráveniu voľného času v prírode.
	Povešť o Kráľovej holi a Kriváni.	Žiak vie vysvetliť pojem povest'. Pozná povesti zo svojho regiónu. Vie zreprodukovať obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvoriť krátku dramatizáciu.
	Vodstvo v krajine Vznik riek, formovanie územia riekou	Žiak opíše rôzne podoby, ktoré môže mať rieka. Vie ako sa zmení krajina v oblastiach povodí riek.
	Oblasti v povodí riek Jazero, gejzír	Vie posúdiť ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek. Podľa mapy vie ukázať oblasti jazier. Vie opísať v čom je výnimočný gejzír. Vie vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom. Vie porovnať prírodnú zaujímavosť (gejzír) so zaujímavosťou vytvorenou človekom (jazierko, dažďová záhrada). Vie popísať ich význam pre životné prostredie.
	Plavíme sa po Dunaji a Dunajci.	Žiak vie opísať vybrané úseky Dunaja a charakterizovať čím sú zaujímavé. Vie opísať vybrané úseky Dunajca, dokáže ich porovnať s úsekmi Dunaja.
	Chráňme vodné zdroje	Žiak vie charakterizovať a vysvetliť pojem podzemná voda- zdroj pitnej vody. Vie vysvetliť význam pitnej vody pre človeka. Pozná význam čističky vôd.
<u>Mini projekt o vlastnom kraji /5 h/</u>	Súčasnosť a minulosť v našom kraji.	Žiak pozná významné udalosti a osobnosti späté s jeho krajom. Vie uviesť zmeny, ktoré nastali v jeho kraji a systematicky to spracovať do projektu. Prezentácia svojej práce.

Výchovné a vzdelávacie stratégie na rozvoj kľúčových kompetencií

1. Kompetencie sociálno-komunikačné

- dokáže určitý čas sústredene načúvať
- dokáže náležite reagovať a používať vhodné argumenty
- vie vyjadriť svoj názor
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať

- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti
- používa odbornú terminológiu
- vie efektívne spolupracovať na vzájomnom princípe rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí vlastnej zodpovednosti

2. Kompetencia v oblasti prírodovedného myslenia

- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov

3. Kompetencie schopnosť riešiť problémy

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí
- adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie
- skúša viaceré možnosti riešenia problému
- overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným spôsobom

4. Kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- vie vy hľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie
- vie používať encyklopédiu, vie cielene vyhľadávať informácie na internete

5. Kompetencie osobné, sociálne a občianske

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty,
- uplatňuje a ochraňuje princípy ochrany životného prostredia a prírody
- je otvorený etnickej a kultúrnej rôznorodosti

6. Kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúr

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

7. Kompetencie komunikačné

- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti

- používa odbornú terminológiu
- vie efektívne spolupracovať na vzájomnom princípe rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí vlastnej zodpovednosti

8. Učiť sa učiť

- vie si efektívne zorganizovať vlastné učenie
- vie spracovávať a prispôbovať nové vedomosti a zručnosti z oblasti vlastivedy

Pedagogické stratégie vyučovania (metódy a formy práce)

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov vo vyučovacom procese. Metódy a formy práce musia zodpovedať reálnym podmienkam školy. Pri voľbe vyučovacích metód a foriem sa má prihliadať na usporiadanie obsahu vyučovania. Voľba metód má závisieť od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí učiacich sa a materiálneho vybavenia. Prostredníctvom moderných vyučovacích prostriedkov budeme maximálne aktivizovať žiakov a budeme ich stimulovať k lepším výkonom. Zameriavame sa na to, aby každá vyučovacia hodina bola ozajstným zážitkom, inšpiráciou na riešenie reálnych situácií, aby si žiak osvojoval poznatky ľahko a prirodzene. Z tohto dôvodu využijeme motivačné a aktivizujúce vyučovacie metódy, akceptujúce vekové zvláštnosti a aktuálnu úroveň vedomostí a zručností žiakov, ich skúsenosti a prostredie, v ktorom žijú. Pri riešení úloh budeme akceptovať vývinovú úroveň žiakov, ich skúsenosti, záujmy a potreby. Budeme zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne mu umožníme učiť sa všetkými zmyslami. Úlohy budú gradované od jednoduchších k zložitejším. Pri vytváraní modelových situácií budeme okrem racionálnych postupov používať aj rôzne imaginárne a emotívne pôsobenia na žiaka, ktoré sa nachádza v dramatickom, hudobnom a výtvarnom prejave. Je dôležité, aby vedomosti, ktoré žiak nadobudne vedel konkrétne a prakticky využiť. Budeme vytvárať takú tvorivú pracovnú atmosféru, v ktorej žiak získa nové vedomosti bez strachu, stresu a bude mať chuť do učenia.

Metódy práce:

Participatívne metódy využívajú prirodzené potreby každého človeka komunikovať s inými ľuďmi, a tak sa učiť. Patria sem dialóg a diskusia, situačné či prípadové štúdie, inscenačné metódy, brainstormingové metódy. Dialóg a diskusia prebiehajú vo väčšej alebo menšej skupine. Učiteľ sa tejto aktivity môže zúčastňovať ako diskutujúci alebo facilitátor (pomocník). Niektoré čiastkové problémy si môže skupina vyriešiť aj bez učiteľa, ktorý je

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

pozorovateľom. Diskusie môžu viesť k zvýšeniu individuálneho porozumenia, prípadne k dosiahnutiu skupinového konsenzu, alebo je ich hlavnou témou riešenie konkrétnych problémov.

Pozorovanie - žiak vníma veci všetkými zmyslami.

Situačná metóda - metóda učenia sa zažitými situáciami a skúsenosťami.

Tvorba posterov - žiak si v praxi overuje získané zručnosti a vedomosti, rozvíjame spoluprácu a kooperáciu, žiak sa učí byť zodpovedný za svoje učenie.

Prezentácia výsledkov svojej práce - pomáha v rozvoji zodpovednosti žiaka, žiak vie porovnať (zhodnotiť) stav svojich získaných zručností a vedomostí so sebou samým (v čom sa zlepšil). Učí sa vystupovať na verejnosti. Zdokonaľuje si komunikáciu.

Metóda rozvoja spolupráce - metóda do života. Rozvíjame ňou vzájomnú komunikáciu medzi žiakmi, pričom sa predpokladá dodržiavanie istých dohodnutých pravidiel, žiak sa učí rozdeliť si úlohy, niest' zodpovednosť za vyriešené úlohy v skupine.

Metóda riešenia problémov - prostredníctvom nej si žiak rozvíja logické, kritické a tvorivé myslenie.

Metódy práce s informáciami - žiak nedostane hotovú informáciu od učiteľa, ale použitím tejto metódy získa schopnosť a zručnosť zhromažďovať, triediť, analyzovať, zovšeobecňovať a vyhodnocovať získané informácie napr. z odborných kníh, z publikácií, z internetu, ale aj z iných učebných zdrojov.

Metódy rozvoja schopností žiakov plánovať a realizovať si učebnú činnosť -metóda aktívneho učenia sa žiakov, je zameraná na demokratický prístup učiteľa, ktorý by mal byť uplatnený v tvorivo-humanistickej koncepcii výchovy a vzdelávania.

Metóda rozvoja metakognície žiaka - poznávanie vlastného poznávania - žiak sa pomocou uplatnenia tejto metódy učí poznávať sám seba - svoje poznanie, pozná svoje silné a slabé stránky.

Metóda rozvoja prezentačných schopností - žiak sa naučí prezentovať výsledky svojho učenia.

Metóda divergentných úloh - divergentné úlohy sú tvorivé úlohy, žiaci na základe získaných zručností a vedomostí budú vedieť riešiť a sami aj tvoriť divergentné úlohy - rozvoj tvorivosti žiakov.

Inscenačné metódy - pomocou nej si žiaci overia stav schopností, zručností a spôsobilostí v zinscenovaných úlohách, situáciách (predpokladá sa tu úzke prepojenie s metódou riešenia problémov).

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

Modelovanie - veľmi vhodná metóda najmä pre žiakov 1. stupňa a slabších žiakov, ktorí získajú zručnosti a vedomosti v praktickej činnosti (neznamená to však, že ju neuplatňujeme u všetkých žiakov - touto metódou sa žiaci učia náročnejšie učivo, rozvíjajú si logické myslenie.

Metóda rozvoja komunikačných zručností - patria sem všetky metódy, ktorými rozvíjame komunikáciu žiakov: riadený rozhovor, diskusia, reflexia, produkcia textu, reprodukcia textu.

Metóda rozvoja seberealizácie žiaka - uplatňovaním tejto metódy ponúkame žiakom seberealizovať sa v tom, v čom sú dobrí - úspešní; učiteľ rozvíja u žiakov procesy personalizácie.

Metódy aktívneho učenia sa - sem patria metódy, ktoré by mali byť prítomné na vyučovaní:

- a.) žiak dostane možnosť voľby (vyberá si z daných úloh),
- b.) žiak dostane možnosť zažiť úspech (je hodnotený podľa individuálnej normy),
- c.) žiak bude ocenený a jeho práca dostane uznanie (žiak dostáva spätnú väzbu),
- d.) žiak dostane možnosť dávať a získavať pomoc,
- e.) žiak má možnosť vyjadrovať nespokojnosť (žiak má možnosť argumentovať, hodnotiť, kritizovať, vyjadrovať aj negatívne emócie).

Metóda práce s IKT - uplatňovaním tejto metódy žiaci získajú zručnosť pri práci s informačno-komunikačnými technológiami.

Formy práce:

Skupinové vyučovanie - žiaci pracujú v skupinách na daných úlohách. Vypracované úlohy žiaci prezentujú.

Činnostné vyučovanie - realizuje sa vlastnou činnosťou žiakov (pri pokusoch a pozorovaniach) žiaci vlastnou prácou získavajú zručnosti, vedomosti a spôsobilosti.

Blokové vyučovanie - efektívna forma práce pre žiakov, lebo znižuje ich záťaž. Vyučovacie predmety sa spájajú do blokov.

Integrované tematické vyučovanie - pre žiakov veľmi zaujímavá forma, pre pedagóga veľmi náročná. Podstata tejto formy spočíva v tom, že učiteľ si zvolí tému. Na túto tému si pripraví úlohy pre žiakov aj na iné vyučovacie predmety, ktoré majú žiaci v daný deň. Na konci dňa si prácu zhodnotia.

Projektové vyučovanie - učitelia využívajú podstatu tejto organizačnej formy, ktorou je riešenie určitej úlohy komplexného charakteru - projektu, ktorý buď vychádza z praktických potrieb, alebo je s praxou úzko spätý. Projekt musí byť pre žiakov zaujímavý a natoľko významný, aby sa s jeho riešením mohli identifikovať, aby ich práca bavila a bola pre nich zmysluplná.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

Problémové vyučovanie - učitelia využívajú problémové vyučovanie hlavne pri podpore a rozvoji matematicko-prírodovedných kompetencií žiakov. Využívajú predovšetkým metódy problémového výkladu, heuristickú a výskumnú. Učiteľ systematicky zapája žiakov do procesov hľadania a nachádzania riešenia problémov, vďaka čomu sa žiaci učia nové poznatky nadobúdať samostatne, používať už osvojené vedomosti a získavajú skúsenosti z tvorivej činnosti.

Kooperatívne vyučovanie - je skupinovým vyučovaním, v ktorom sú zdôrazňované sociálne aspekty. Nejde iba o skvalitnenie tradičných postupov a foriem školskej práce, ktoré súvisia s cieľmi týkajúcimi sa oblastí vedomostí a zručností. Do popredia sa dostávajú sociálno-komunikačné kompetencie, celoživotné pravidlá (aktívne počúvanie, dôvera, pravdivosť, úcta, maximálne osobné nasadenie - výkon), súťaživosť je nahradzovaná spoluprácou.

Vychádzky

Exkurzie

Výlety

Vychádzky a výlety sú organizačné jednotky vyučovania, ktoré sa spravidla uskutočňujú v prírodnom prostredí. Exkurziou rozumieme dočasné prenesenie vyučovacieho procesu z prostredia triedy do reálneho prostredia. Vzdelávaci význam uvedených organizačných jednotiek spočíva v priamom poznávaní prírodného, kultúrneho a spoločenského prostredia a jeho histórie. Vychádzky, výlety a exkurzie možno využiť na začiatku preberania nového učiva, vtedy majú funkciu motivačnú, alebo v závere preberaného celku a vtedy ich možno využiť v etape zhrňujúcich záverov.

Besedy - sú organizačné jednotky, ktoré sa realizujú priamym rozhovorom pedagóga so žiakmi, alebo formou besedy žiakov s pozvaným hosťom o aktuálnych problémoch. Besedu a organizovaný rozhovor učiteľ primerane vopred pripraví.

Súťaže

Kvízy

Súťaže a kvízy prispievajú k uspokojeniu základnej potreby človeka, akou je potreba uplatniť sa. Väčšinou sa jedná o jednorazové akcie, ale môžu byť i dlhodobé. Usporiadávame športové, vedomostné i spoločenské súťaže a kvízy.

Hodnotenie predmetu

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Naším

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

princípom je, aby každý žiak zažil úspech. To je najlepšia motivácia pre ďalšie vzdelávanie. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl, schválených MŠ SR č.22/2011 s platnosťou od 1.mája 2011 s ohľadom na individuálne schopnosti a zručnosti každého žiaka. Žiakov v špeciálnych triedach (variant A) budeme hodnotiť podľa metodického pokynu č.32/2011 na hodnotenie žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia ISCED1.

Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Budeme používať všetky dostupné metódy a formy práce: ústne skúšanie, písomné skúšanie, testy, dotazníky, projekty, samostatné práce.

Našou snahou je, aby hodnotenie žiakov vychádzalo z posúdenia miery dosiahnutia očakávaných výstupov formulovaných v učebných osnovách jednotlivých predmetov a preto sa budeme riadiť pravidlami, ktoré budú platiť pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovno-vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

- Písomné práce sú oznámené vopred
- Pri klasifikácii učiteľ používa platnú klasifikačnú stupnicu
- Hodnotenie zameriame a formulujeme pozitívne
- Rozlišujeme hodnotenie integrovaných a bežných žiakov
- Vyučujúci hodnotia iba prebrané a dostatočne precvičené učivo
- Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva
- Podklady na hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci objektívnym sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov
- Využitie sebahodnotenia žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy

Hodnotenie má informatívnu, korekčnú, ale hlavne motivačnú funkciu. Žiak sa v procese výchovy a vzdelávania hodnotí priebežne a celkovo a má právo dozvedieť sa spôsob a výsledok hodnotenia. Učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a humánne sa k nemu správa. Nekoncentruje sa na to, čo žiak nevie, ale vyzdvihuje, v čom sa mu darí, čo zvládol, do akej miery. Nekomparuje dvoch jednotlivcov. Pomalší by mohli mať pocit menejcennosti. U slabších žiakov treba hodnotiť každý pokrok a porovnávať len s ním samým. Školská úspešnosť žiakov je podmienená v rôznej miere ich rozumovými, pamäťovými, motivačnými a autoregulačnými dispozíciami.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

U menej úspešných žiakov je potrebný individuálny prístup učiteľa, diferencované zadávanie úloh, odborné diagnostikovanie príčin školského zlyhávania, spoluprácu s rodičmi, školským psychológom, špeciálnym pedagógom.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a celkové hodnotenie.

Priebežné hodnotenie sa uskutočňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiakov na vyučovacích hodinách a má hlavne motivačný charakter. Učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho momentálnu psychickú a fyzickú disponovanosť.

Pri celkovom hodnotení učiteľ hodnotí kvalitu vedomostí, zručností a návykov.

Predmetom hodnotenia sú najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb a ochota spolupracovať. Hodnotenie slúži ako prostriedok pozitívnej podpory zdravého rozvoja žiaka.

Hodnotenie vo vyučovacích predmetoch teoretického zamerania sa koncentruje na to, či žiak uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov, prezentoval kvalitu myslenia, logiku, samostatnosť a tvorivosť, preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.

Hodnotenie vo vyučovacích predmetoch výchovného zamerania sa koncentruje na to, či žiak prejavil tvorivosť, osvojil si potrebné vedomosti a zručnosti, tvorivo ich aplikoval, hodnotíme vzťah žiaka k činnostiam, jeho aktívne zapojenie do kultúrneho diania a športových akcií.

Taktiež sa významnou mierou zameriame na rozvoj schopností sebahodnotenia žiaka, čím podporíme a budeme rozvíjať:

- poznanie hodnoty toho, čo sa žiak učí,
- potrebu premýšľať o vlastnej práci a plánovať si ju,
- pocit istoty v učení, vedieť čo dokáže a ako získa pomoc,
- uvedomovanie si a vyrovnanie sa s požiadavkami,
- rozvíjanie schopnosti komunikácie a sebaujadrenia,
- stanovovanie si osobných cieľov,
- získavanie spätnej väzby o vlastnom učení a uvedomenie si svojich úspechov a neúspechov.

Základná škola s materskou školou, Hlavná 320/79, 044 17 Slanec

Prospech žiaka sa klasifikuje týmito stupňami:

Stupeň 1 (výborný), ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 (chválitebný), ak žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý), ak má žiak v presnosti, celistvosti a úplnosti osvojenie poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov a pri ich využívaní nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činností sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4 (dostatočný), ak má žiak v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenie poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako i v ich využívaní závažné medzery. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností a v grafickom prejave sa prejavujú chyby, grafický prejav je málo estetický. Vážne chyby a nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný), ak si žiak neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti

podstatné nedostatky. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne chyby a nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Učebné zdroje

A. Kožuchová, R. Matúšková, M. Šimunková, Vlastiveda pre 2. ročník ZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA s.r.o., 2008, ISBN 978-80-8091-132-4

A. Kožuchová, R. Matúšková, M. Šimunková, Vlastiveda pre 3. ročník ZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA s.r.o., 2009, ISBN 978-80-8091-241-3

A. Kožuchová, R. Matúšková, M. Šimunková, Vlastiveda pre 4. ročník ZŠ, EXPOL PEDAGOGIKA s.r.o., 2011, ISBN 978-80-8091-309-0

encyklopédie, školské atlasy, www.zborovna.sk, materiálno-technické a didaktické prostriedky, ktoré má škola k dispozícii